

Uit de **praktijk**

□ Annie Kempers-Warmerdam

Het belang van een juiste **identiteitscontrole:** wie ben ik?

We herkennen het allemaal: bij deelname aan een examen moet een kandidaat zich volgens het examenreglement legitimeren met een geldig legitimatiebewijs, hetgeen gecontroleerd wordt door een daarvoor aangewezen of bevoegde examenfunctionaris. Maar waarom is dat? Wat is de bedoeling van die identiteitscontrole? En gebeurt het goed?

Controle van documenten

Een diploma of certificaat is een waardedocument waarmee mensen ondermeer een beroep of functie kunnen uitoefenen, dan wel een vergunning kunnen verwerven of zelfs toegang kunnen krijgen tot bijvoorbeeld een industriële locatie. Het is van wezenlijk belang dat geverifieerd wordt of de kandidaat die aan het examen deelneemt ook de persoon is die hoort bij het diploma. Tijdens een examen is het de bedoeling dat de individuele kennis, kunde of vaardigheden worden getoetst en wel van de kandidaat die uiteindelijk met het diploma aan de slag wil gaan. Juist niet de kennis of vaardigheden van een celmaat of buurman zijn onderwerp van toetsing. Ondanks het feit dat er erg veel zorg wordt besteed aan de identiteitsbewijzen komt het voor dat er met die documenten geknoeid wordt, dan wel dat er zeer fraai uitziende en gelijkende exemplaren circuleren. Rijbewijzen en paspoorten zijn nog steeds zeer geliefde objecten voor het dievengilde. Op jaarbasis worden ruim 180.000 identiteitsbewijzen als vermist of verloren opgegeven en vele daarvan zijn nog steeds in gebruik. Hoe zijn valse of vervalste documenten te herkennen? Een simpel hulpmiddel is vaak genoeg.

Een ultraviolette lamp maakt in één oogopslag met het al dan niet oplichten helder of het identiteitsbewijs echt is. Ook het beluisteren van een metaalgeluid bij identiteitsbewijzen in creditcardformaat geeft veel informatie over de echtheid van het document. Daarnaast zijn veel id-bewijzen voorzien van een met lasertechnieken ingebrachte herkenbare fotoafdruk van de eigenaar.

Controle van de identiteit

Maar naast de juistheid van het document is het de vraag of de persoon die aan de examentafel zit wel degene is die hij/zij zegt te zijn. Hoe is dat te controleren. Volgens de Europeanen lijken alle Aziaten op elkaar, maar het omgekeerde blijkt ook het geval te zijn. Dus is het van belang om naar de kenmerkende aspecten van iemand te kijken. Ieder mens heeft een unieke DNA code, maar ook de vorm van het oor blijkt een prachtig uniek exemplaar te zijn. Wat is de vorm van het oor? Hoe is de stand ten opzichte van het hoofd of de ogen? Hoe is de vorm en de stand van de ogen? Hoe is de natuurlijke vorm van de mond? Karakteristiek zijn kuiltjes in een gezicht of huidplooiën rond de mond, ongeacht of iemand ouder of veel dikker is dan op de pasfoto. Ook de vorm of de stand van een neus kan een goed herkenningaspect zijn. Weliswaar kan met plastische chirurgie veel veranderd worden aan een mens, de combinatie van karakteristieken van een persoon geeft een surveillant een goede basis om vast te stellen of het identiteitsbewijs hoort bij de examenkandidaat die tegenover hem zit. Het bewust aankijken en het recht in de ogen kijken van mensen, waarbij dan gelet moet worden op karakteristieken, geeft een goed beeld.

Maatregelen

Zodra er bij een examen het vermoeden is dan wel dat er aanwizingen zijn van een vervalst id-bewijs of van een legitimatiebewijs dat niet bij de persoon hoort, is men verplicht dit te melden bij de politie of de marechaussee. Examencentra hebben de verantwoordelijkheid alleen aan de juiste kandidaten, die het examen ook feitelijk met goed gevolg hebben afgelegd, een diploma of certificaat te verstrekken.

Mw. dr. A. Kempers-Warmerdam is directeur van de Stichting Examenkamer.
E-mail: secretariaat@examenkamer.nl.